

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
föredraget den 8 september 2016¹

Mål C-365/15

**Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen
mot
Hauptzollamt Bielefeld**

(begäran om förhandsavgörande från Finanzgericht Düsseldorf (skattedomstolen i Düsseldorf, Tyskland))

”Tullunion och gemensam tulltaxa — Återbetalning av importtull — Ogiltigförklaring av en förordning genom vilken en antidumpningstull införs — Giltighet av artikel 241 i tullkodexen — Tullkodexens tillämplighet — Skyldighet att betala ränta”

1. Efter det att ett beslut om att fastställa beloppet för antidumpningstullar på import av skodon från Kina och Vietnam hade upphävts, efter det att domstolen hade ogiltigförklarat den förordning genom vilka dessa tullar hade införts,² återbetalade den tyska tullmyndigheten det belopp som importföretaget felaktigt hade betalat. Samma tullmyndighet avslag emellertid en begäran om att ränta skulle betalas på återbetalningsbeloppet, vilket importföretaget hade begärt från och med tidpunkten för betalningen av huvudfordran.
2. Tvisten mellan importören och den tyska tullmyndigheten ska avgöras av Finanzgericht Düsseldorf (skattedomstolen i Düsseldorf, Tyskland), vilken har begärt att domstolen ska meddela ett förhandsavgörande rörande tolkningen av vissa unionsrättsliga bestämmelser inom detta område.
3. Den tyska tullmyndigheten avslag importörens begäran om betalning av ränta, med hänvisning till artikel 241 i gemenskapens tullkodex,³ jämförd med den nationella bestämmelse enligt vilken rätt till ränta endast föreligger från och med den dag då denna rätt gjorts gällande vid domstol. Enligt de tyska myndigheterna ger en tillämpning av dessa båda bestämmelser stöd för deras beslut att avslå importörens begäran.
4. Det följer av fast praxis vid domstolen, som allmän princip, att om myndigheterna ska återbetala belopp som de uppburit i strid med unionsrätten, ska de betala ränta på dessa belopp från och med tidpunkten då den felaktiga betalningen skedde. Artikel 241 i tullkodexen utesluter emellertid (med vissa nyanser) betalning av ränta när tullmyndigheterna ska återbetala importtullar.

1 — Originalspråk: spanska.

2 — Rådets förordning (EG) nr 1472/2006 av den 5 oktober 2006 om införande av en slutgiltig antidumpningstull på import av vissa skodon med överdelar av läder med ursprung i Folkrepubliken Kina och Socialistiska republiken Vietnam och om slutgiltigt uttag av den preliminära antidumpningstull som införts på sådan import (EUT L 275, 2006, s. 1).

3 — Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (nedan kallad tullkodexen) (EGT L 302, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4).

5. Denna begäran om förhandsavgörande handlar till stor del om motsättningen mellan den allmänna regeln (att ränta ska betalas) och den enskilda bestämmelsen (att ränta inte ska betalas) och inom ramen för detta mål har frågan uppkommit om artikel 241 i tullkodexen ska ogiltigförklaras, eftersom den kan vara oförenlig med en allmän unionsrättslig princip som domstolen har slagit fast i sin praxis.

6. Tvisten återspeglar en månghundraårig debatt om lagstadgade räntor, det vill säga räntor som inte avtalas av parterna utan som fastställs i lag. Det tycks fortfarande finnas spår av den gamla grundsatsen i Paulus bok om räntor, *Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sep ipse accipit*,⁴ vilken erkänns i Digesta, i de lagtexter där denna distinktion tillämpas, beroende på om det rör sig om skyldigheter för eller gentemot skattemyndigheten.

I – Tillämpliga bestämmelser Unionsrätt

Gemenskapens tullkodex

7. Artikel 236.1 har följande lydelse:

”Import- eller exporttullar skall återbetalas i den utsträckning som det fastställs att tullbeloppet då tullen betalades inte var det som lagligen skulle betalas eller att beloppet har bokförts i strid med artikel 220.2.

...”

8. Artikel 241 har följande lydelse:

”Om tullmyndigheterna återbetalar import- eller exporttullar eller kredit- eller dröjsmålsränta som uppburits vid betalning av dessa tullar, skall de inte behöva betala ränta för detta. Ränta skall emellertid betalas

— om ett beslut att bevilja en ansökan om återbetalning inte verkställs inom tre månader från den dag då beslutet fattades, eller

— om nationella bestämmelser så föreskriver.

...”

Förordning nr 1472/2006

9. I artikel 1.1 och 1.4 föreskrivs följande:

”1. En slutgiltig antidumpningstull skall införas på import av vissa skodon med överdelar av läder eller konstläder, med undantag av sportskor, skodon som är tillverkade med hjälp av särskild teknik, tofflor och andra inneskor samt skodon med tåhätteförstärkning, som har ursprung i Kina och Vietnam och klassificeras enligt KN-nummer ...

...

4. Om inget annat anges skall gällande bestämmelser om tullar tillämpas.”

4 — Skattemyndigheten betalar inte ränta i sina avtal, men den uppbär ränta, i *Liber singularis de usuris*, Paulus, D.22.1.17.5. Uttrycket avtal syftar i det här sammanhanget på avtalsförhållanden, vilket resten av Paulus mening visar.

Tysk rätt

Lagen om skatter och avgifter (Abgabenordnung, nedan kallad AO)

10. 1.1 och 1.3 § har följande lydelse:

”1. Denna lag är tillämplig på alla skatter och avgifter, inbegripet återbetalning som följer av ett skatterättsligt förhållande, vilka regleras av tysk federal lag eller unionsrätt, i den mån de förvaltas av federala skattemyndigheter eller av delstaternas skattemyndigheter. Lagen får bara tillämpas om inte annat följer av unionsrätten ...

3. Bestämmelserna i denna lag ska i tillämpliga delar gälla för belopp som betalas i anslutning till skatter och avgifter om inte annat följer av unionsrätten ...”

11. I 3.3 och 3.4 § föreskrivs följande:

”3. Import- och exporttullar enligt artikel 4.10 och 4.11 i tullkodexen ska utgöra skatter enligt denna lag.

4. Med belopp betalda i anslutning till skatter och avgifter avses ... ränta (233–237 §§), ... samt ränta i den mening som avses i tullkodexen ...”

12. 37.1 och 37.2 § har följande lydelse:

”1. Med rätt till återbetalning till följd av det skatterättsliga förhållandet avses ... rätt till återbetalning enligt andra stycket ...

2. Om en skatt, ..., utan rättslig grund har betalats in eller återbetalats, har den för vilkens räkning betalningen gjordes, i förhållande till betalningsmottagaren rätt till återbetalning av det inbetalda eller återbetalda beloppet ...”

13. 233 § har följande lydelse:

”Rätt till återbetalning till följd av det skatterättsliga förhållandet (37 §) medför rätt till ränta enbart i den mån detta föreskrivs i lag ...”

14. I 236.1 § föreskrivs följande:

”1. Om en fastställd skatt sätts ned eller blir föremål för återbetalning genom ett lagakraftvunnet avgörande eller på grundval av ett sådant avgörande, ska – om inte annat följer av tredje stycket – ränta utgå på det belopp med vilket skatten sätts ned, eller på det belopp som ska återbetalas, från och med den dag då ärendet om återbetalning anhängiggjordes vid domstol till och med dagen för betalning ...”

II – Faktiska omständigheter i det nationella målet och tolkningsfrågan

15. Under åren 2006–2012 deklarerade Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen (nedan kallat Wortmann) i eget namn varor, lagrade i ett tullager, tillhörande dess dotterbolag, för övergång till fri omsättning. Varorna utgjordes av skodon med överdelar av läder med ursprung i Folkrepubliken Kina och Vietnam från leverantören Brosmann Footwear (HK) Ltd (nedan kallad Brosmann) och från tillverkaren Seasonable Footwear (Zhong Shan) Ltd (nedan kallad Seasonable).

16. Hauptzollamt Bielefeld (tullkontoret i Bielefeld, Tyskland) fastställde en antidumpningstull för Wortmann i enlighet med förordning nr 1472/2006. Wortmann ingav den 22 juli 2010 flera ansökningar om återbetalning av de antidumpningstullar som företaget betalat sedan 2006. Som grund för ansökningarna hänvisade Wortmann till två anhängiga mål vid domstolen (målen C-247/10 P⁵ och C-249/10 P⁶).

17. I domen Brosmann⁷ ogiltigförklarade domstolen förordning nr 1472/2006 ”såvitt den avser Brosmann Footwear (HK) Ltd, Seasonable Footwear (Zhongshan) Ltd ...”.

18. Till följd av denna dom återbetalade Hauptzollamt Bielefeld enligt beslut av den 17 april 2013 antidumpningstullar för åren 2007 (61 895,49 euro) och 2008 (92 870,62 euro) till Wortmann.

19. Wortmann begärde den 29 november 2013 att ränta skulle betalas på de aktuella återbetalningsbeloppen, från och med tidpunkten för betalningen av antidumpningstullarna. Myndigheten avtog denna begäran, eftersom den ansåg att villkoren i artikel 241 i tullkodexen inte var uppfyllda: Myndigheten hade inte underlåtit att verkställa beslutet att bevilja ansökan om återbetalning inom tre månader från den dag då beslutet fattades och tysk lag föreskriver att rätt till ränta föreligger först från och med den tidpunkt då denna rätt har gjorts gällande vid domstol.

20. Finanzgericht Düsseldorf (skattedomstolen i Düsseldorf), till vilken Wortmann överklagade myndighetens beslut att inte betala ränta, anser i princip att ränta inte ska utgå, enligt artikel 241 i tullkodexen. Wortmann kan endast grunda sitt anspråk på nationella bestämmelser och enligt dessa får krav på ränta på återbetalning som följer av ett skatterättsligt förhållande enbart framställas när rätten till återbetalning har gjorts gällande vid domstol (233 och 236 §§ AO).

21. Finanzgericht Düsseldorf (skattedomstolen i Düsseldorf) anser emellertid att det är oklart om ett sådant avslag är förenligt med unionsrättens allmänna principer som kommit till uttryck i domstolens praxis. Det följer av denna praxis att rätten till återbetalning inte bara gäller den rättsstridigt uppburna skatten eller avgiften, utan också belopp som betalats till denna stat eller som innehållits av denna, och som har en direkt koppling till skatten eller avgiften. Detta omfattar bland annat förluster i form av att penningbelopp inte är disponibla på grund av det förtida uttaget av en skatt eller avgift.⁸ Medlemsstaterna är således enligt unionsrätten skyldiga att betala tillbaka skatter och avgifter som tagits ut i strid med unionsrätten, samt ränta på dessa.

22. Mot bakgrund av detta har Finanzgericht Düsseldorf hänskjutit följande tolkningsfråga till domstolen:

”Ska artikel 241 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen tolkas så, att de nationella bestämmelserna som avses däri, mot bakgrund av den i unionsrätten fastställda effektivitetsprincipen, ska föreskriva att ränta ska utgå på återbetalda importtullar från och med tidpunkten för betalning av tullarna till och med återbetalningen av dem, även i sådana fall då inget mål om återbetalning har anhängiggjorts vid nationell domstol?”

5 — Dom av den 15 november 2012, Zhejiang Aokang Shoes/rådet (EU:C:2012:710).

6 — Dom av den 2 februari 2012, Brosmann Footwear (HK) m.fl./rådet (C-249/10 P, nedan kallad domen Brosmann, EU:C:2012:53).

7 — Målet Brosmann Footwear (HK) m.fl./rådet (C-249/10 P, EU:C:2012:53).

8 — Dom av den 18 april 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250), punkt 20 och följande punkter.

III – Förfarandet vid domstolen och parternas argument

A – Förfarandet

23. Begäran om förhandsavgörande inkom till domstolens kansli den 14 juli 2015.

24. Wortmann, Hauptzollamt Bielfeld (tullkontoret i Bielfeld), den tyska och den italienska regeringen samt Europeiska kommissionen har gett in skriftliga yttranden inom den tid som föreskrivs i artikel 23 andra stycket i domstolens stadga.

25. I enlighet med artikel 24 andra stycket i domstolens stadga, beslutade domstolen att ställa en skriftlig fråga till rådet. Rådet uppmanades där att redogöra för sin ståndpunkt beträffande giltigheten av artikel 241 i tullkodexen, mot bakgrund av domstolens praxis, enligt vilken principen om medlemsstaternas skyldighet att återbetala skatter och avgifter som uppburits i strid med unionsrätten samt ränta på dessa skatter och avgifter bygger på denna rätt.⁹ Rådet svarade den 2 maj 2016.

26. Den 13 maj 2016 lade kommissionen fram handlingar rörande utarbetandet av förordning (EEG) nr 1854/89,¹⁰ för att de skulle delges parterna och diskuteras, vilket skedde vid förhandlingen.

27. Vid förhandlingen uppmanades parterna i enlighet med artikel 61.2 i domstolens rättegångsregler att inrikta sina framställningar på möjligheten att tolka artikel 241 i tullkodexen i överensstämmelse med den domstolspraxis som angavs i frågan till rådet, samt, i förekommande fall, huruvida den bestämmelsen är giltig.

28. Den 25 maj 2016 hölls förhandling i målet, vid vilken Wortmann, Hauptzollamt Bielfeld, den tyska och den italienska regeringen, Europeiska kommissionen och rådet deltog.

B – Sammanfattning av parternas yttranden

29. Wortmann anser att skyldigheten att betala ränta till följd av att domstolen i domen i målet Brosmann ogiltigförklarade förordning nr 1472/2006 inte är en konsekvens av tillämpningen av tullkodexen, utan följer direkt av unionens primärrätt och då särskilt dels av en allmän princip som har utvecklats och slagits fast av domstolen, dels en tolkning av den ovannämnda domen i överensstämmelse med artikel 266 FEUF, av vilken följer en rätt att upphäva alla konsekvenser av tillämpningen av en rättsakt som domstolen har förklarat vara rättsstridig, med retroaktiv verkan (ex tunc).

30. Wortmann har gjort gällande att företaget direkt gynnas av domen i målet Brosmann, i egenskap av importör av skodon som levererats av dess leverantörer Brosmann och Seasonable, och att den princip om lojalt samarbete som föreskrivs i artikel 4.3 FEU innebär att de felaktigt uppburna antidumpningstullar som den domen rörde ska betalas tillbaka i sin helhet, med ränta, eftersom det rör sig om Europeiska unionens egna medel som uppburits genom medlemsstaternas tullmyndigheters försorg.

31. Wortmann anser således att EU-domstolen ska svara den nationella domstolen att artikel 241 i tullkodexen inte är tillämplig och att en importör som har betalat antidumpningstullar, på grundval av en förordning som domstolen har ogiltigförklarat, har rätt till återbetalning av de erlagda beloppen, jämte ränta från och med den tidpunkt då tullarna betalades och fram till dess att de till fullo har

9 — Meddelande av den 6 april 2016.

10 — Rådets förordning (EEG) nr 1854/89 av den 14 juni 1989 om bokföring och betalningsvillkor för importtullar och exporttullar till följd av en tullskuld (EGT L 186, 1989, s. 1).

återbetalats. Om domstolen finner att artikel 241 i tullkodexen är tillämplig, anser Wortmann att den ska tolkas så att den nationella rätten, till vilken det hänvisas i den artikeln, ska föreskriva att ränta ska betalas på de återbetalade antidumpningstullarna, även om ingen talan har väckts vid en nationell domstol.

32. Enligt tullkontoret i Bielfeld, den tyska regeringen och kommissionen föreligger i det nationella målet inget av de två undantag som anges i artikel 241 i tullkodexen. Denna unionsrättsliga bestämmelse utesluter att effektivitetsprincipen tillämpas, även om den ger medlemsstaterna befogenhet att införa ett annat system som undantag från huvudregeln att det inte föreligger någon skyldighet att betala ränta.

33. I synnerhet anser tullkontoret i Bielfeld att artikel 241 i tullkodexen inte kan tolkas så att den nationella rätten, till vilken den hänvisar, nödvändigtvis måste föreskriva att ränta ska betalas på de belopp som återbetalats på grund av felaktigt uttagna importtullar.

34. Den tyska regeringen har intagit en liknande ståndpunkt som tullkontoret i Bielfeld och har dessutom gjort gällande att tolkningsfrågan ska besvaras nekande av följande skäl:

- I den nya tulltaxan¹¹ har undantaget beträffande eventuella bestämmelser i den nationella lagstiftningen tagits bort, vilket ytterligare begränsar möjligheterna att erhålla ränta vid återbetalning.
- Undantaget avseende räntebetalning, enligt artikel 241 i tullkodexen, motiveras av mekanismen för hur tull inledningsvis fastställs, vilken gör det möjligt att omedelbart få tillgång till varorna för att omsätta dem i handeln.

35. Den italienska regeringen anser att all återbetalning av felaktigt inbetalda belopp kräver att det först har framställts ett krav, vilket innebär att ränta bara kan utgå från och med tidpunkten för detta krav. En nationell bestämmelse som föreskriver det är inte oförenlig med unionsrätten. Den praxis som följer av domstolens domar i målen Littlewood Retail m.fl. och Irimie¹² kan inte tillämpas i förevarande mål, eftersom det i de målen rörde sig om antidumpningstullar som tagits ut med tillämpning av en förordning från rådet som var fullt giltig och i kraft vid tidpunkten för betalningen och som senare ogiltigförklarades av domstolen. Den italienska regeringen tillägger att för att pröva om verkningarna av domen i målet Brosmann omfattade Wortmann, borde de tyska myndigheterna ha gjort en bedömning av de särskilda förhållandena vid detta företag, vilket innebär att begäran om återbetalning av de betalda tullarna var att betrakta som en rätt till återbetalning.

36. Den italienska regeringen har avslutningsvis betonat att det åsidosättande som rätten till återbetalning ger upphov till i detta mål inte kan tillskrivas medlemsstaterna utan unionens institutioner. Den italienska regeringen anser således att om domstolen beslutar sig för att tillämpa den praxis som följer av domen i målet Irimie,¹³ bör den slå fast att den berörda medlemsstaten får vända sig till den ansvariga EU-institutionen och kräva ersättning för de extra kostnader som den har åsamkats.

11 — Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 2013, s. 1), artikel 116.6.

12 — Dom av den 19 juli 2012, Littlewoods Retail m.fl. (C-591/10, EU:C:2012:478), och dom av den 18 april 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250).

13 — Dom av den 18 april 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

37. Utöver de ovanstående argumenten har kommissionen anfört att åtskillnad ska göras mellan kompensationsränta och dröjsmålsränta, samt att förbudet mot obehörig vinst ska beaktas. Kommissionen menar att domarna rörande rätten att kräva ränta¹⁴ meddelades i mål där en nationell bestämmelse hade åsidosatt unionsrätten och där sökanden hade bevisat att denne hade lidit skada. För att kompensationsränta ska utgå, vilket enligt kommissionen är vad som är aktuellt i förevarande mål, krävs det ett konkret bevis på den skada som den som yrkar räntan har lidit.

38. I andra hand har kommissionen gjort gällande att Wortmann inte kan åberopa artikel 266 FEUF som stöd för sina yrkanden, dels eftersom Wortmann inte medverkade i det förfarande vid unionsdomstolarna som mynnade ut i domen i målet Brosmann, dels eftersom dröjsmålsränta enligt artikel 266 FEUF ska utgå först från och med den tidpunkt då den domen meddelades. Vad beträffar kompensationsränta får den utkrävas genom att talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar väcks mot rådet och kommissionen.

39. Beträffande frågan om artikel 241 i tullkodexen åsidosätter bestämmelser av högre rang,¹⁵ har kommissionen betonat att den nationella domstolen inte har ifrågasatt artikelns giltighet. Kommissionen anser vidare att unionslagstiftaren har ett utrymme för skönsmässig bedömning som den inte har överskridit, eftersom avsaknaden av erkännande av rätten att erhålla ränta på belopp som inbetalats felaktigt innebär en rimlig balans: Importören drar nytta av att kunna förfoga över varorna omedelbart och går, som motprestation, med på att inte erhålla ränta på eventuella felaktigt inbetalda belopp.

40. Kommissionen anser att det, om domstolen beslutar att ränta ska betalas på återbetalningsbelopp, ska beaktas att det måste styrkas att en faktisk skada uppkommit för att rätt till betalning av kompensationsränta ska föreligga, något som inte är fallet här, eftersom systemet är sådant att importören övervältrar antidumpningstullen på köparen. Kommissionen anser även att det ska beaktas att den myndighet som är motpart i målet skulle kunna åberopa oberättigat berikande av importören¹⁶ och att alla frågor som har samband med återbetalningen av felaktigt inbetalda belopp, såsom betalning av ränta, räntesats och den dag från vilken räntan ska utgå, ska avgöras enligt den nationella lagstiftningen när det inte finns unionsrättsliga regler.

41. Således anser kommissionen att artikel 241 i tullkodexen utesluter betalning av kompensationsränta på grund av felaktigt uppburna antidumpningstullar, om inte en sådan rätt erkänns i den nationella lagstiftningen. Denna nationella lagstiftning behöver inte nödvändigtvis innehålla en skyldighet att betala ränta på återbetalda importtullar, från och med tidpunkten då dessa tullar betalades och fram till dess att de återbetalas, om inte rätten till ränta först har gjorts gällande vid domstol.

42. Rådet anser att artikel 241 i tullkodexen är giltig och hänvisar till förarbetena. Rådet menar att den praxis vid domstolen som det hänvisas till i beslutet att begära förhandsavgörande inte är tillämplig i förevarande mål, eftersom den avser situationer som inte regleras i unionsrätten. Däremot finns det i detta förfarande en uttrycklig bestämmelse om betalning av ränta, artikel 241 i tullkodexen, vilken avspeglar den balans som unionslagstiftaren har velat upprätthålla mellan tullmyndigheterna och importörerna. I andra hand har rådet förespråkade en tolkning av artikel 241 i överensstämmelse med primärrätten och dragit slutsatsen att de nationella bestämmelserna borde föreskriva en sådan betalning av ränta.

14 — Dom av den 8 mars 2001, Metallgesellschaft m.fl. (C-397/98 och C-410/98, EU:C:2001:134), punkterna 83 och 87–95, dom av den 12 december 2006, Test Claimant in the FII Group Litigation (C-446/04, EU:C:2006:774), punkterna 197–220, dom av den 19 juli 2012, Littlewoods Retail m.fl. (C-591/10, EU:C:2012:478), punkterna 22–34, och dom av den 18 april 2013, Irimie (C-565/11, EU:C:2013:250), punkterna 16–29.

15 — Vid förhandlingen förespråkade kommissionen att artikel 241 i tullkodexen ska anses giltig och hänvisade till dess utarbetande och de villkor under vilka skyldighet att betala ränta uppkommer enligt kommissionen, däribland kravet att bevisa en skada. Kommissionen godtog att det när allt kommer omkring är möjligt att tolka denna artikel i överensstämmelse med unionsrätten.

16 — Dom av den 9 november 1983, San Giorgio (199/82, EU:C:1983:318), punkt 13.

IV – Bedömning

43. Till att börja med bör alla tvivel rörande sambandet mellan tullkodexen och förevarande mål undanröjas. Dels hänvisades det uttryckligen till tullkodexen i förordning nr 1472/2006, genom att antidumpningstullar infördes på import av skodon.¹⁷ Dels bygger mekanismen för fastställande av antidumpningstullar huvudsakligen på hur fastställandet av tullar är konstruerat,¹⁸ vilket innebär att även om de skiljer sig från tullar kan de i själva verket inte frikopplas från tullkodexen.¹⁹

44. Jag anser dessutom att domstolen underförstått har besvarat denna fråga i sin praxis,²⁰ där den slagit fast att tullkodexen ger vägledning för hur antidumpningstullar ska återbetalas.

45. Domstolen har tre olika alternativ att välja mellan när det gäller tillämpningen av artikel 241 i tullkodexen i förevarande mål. Det första är att göra en ”linjär” tolkning, som innebär att huvudregeln ges företräde (det vill säga att betalning av ränta inte medges), eftersom inget av de två undantag som föreskrivs där föreligger. Det andra alternativet är att domstolen slår fast att den regel som finns i nämnda artikel åsidosätter en grundläggande unionsrättslig princip och därför är ogiltig, just på grund av att den förbjuder betalning av ränta utöver återbetalningen av kapitalbeloppet. Det tredje alternativet är att domstolen gör en nyanserad tolkning av artikel 241 i tullkodexen, som innebär att faktiska omständigheter som de i förevarande mål, där återbetalningen av antidumpningstullar ska ske på grund av att den rättsakt genom vilka tullarna infördes dessförinnan har ogiltigförklarats, inte omfattas av artikelns tillämpningsområde.

46. Av skäl som jag ska redovisa nedan, anser jag att det tredje alternativet är det lämpligaste med hänsyn till omständigheterna i detta mål. Artikel 241 i tullkodexen reglerar ”normala” situationer där ett fastställande (av bland annat antidumpningstullar) ogiltigförklaras på grund av brister i preciseringen av de enskilda delarna av tullskulden.²¹ Jag anser emellertid inte att den omfattar de fall där återbetalningen av de belopp som importörerna felaktigt har betalat är en följd av en ogiltigförklaring av den förordning genom vilken skyldigheten att göra dessa betalningar infördes.

47. För att klarlägga vilka skäl som ligger bakom huvudregeln (att ränta inte ska betalas vid återbetalning av tull), anser jag att det är lämpligt att se till förarbetena, enligt de handlingar som kommissionen har lagt fram och som diskuterats vid förhandlingen.

48. Dessa handlingar visar att ursprunget till artikel 241 i tullkodexen finns i artikel 17a i förordning (EEG) nr 1430/79,²² vilken infördes genom artikel 25.3 i förordning nr 1854/89. Sjätte skälet i den sistnämnda förordningen, enligt det förslag som lades fram av rådets arbetsgrupp för ekonomiska frågor vid mötena den 11 och den 12 mars 1986, innehöll två meningar som togs bort till följd av en

17 — Se artikel 1.4 i förordning nr 1472/2006, vilken återgetts i punkt 9.

18 — I det konkreta fall av de los recogidos som återfinns i förordning nr 1472/2006, fastställdes de som en procentuell andel av tullen. Det steg som föregick dess fastställande var därför att tillämpa den aktuella tullsatsen på tullvärdet för att fastställa beloppet. Därefter lades procentsatsen för antidumpningstullen till detta tullbelopp (artikel 1.3 i förordning nr 1472/2006).

19 — Det formella uttrycket antidumpningstull bygger på nomenklaturen i den enhetliga tullkodifieringen, genom att fyra alfanumeriska tecken läggs till numren i den kombinerade nomenklaturen (TARIC-tilläggsnummer). I rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 1987, s. 1), nämns de så kallade underrubrikerna i Taric och det hänvisas till bilaga II, i vilken antidumpningstullar nämns i punkt 4.

20 — Se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 2007, Ikea Wholesale (C-351/04, EU:C:2007:547), dom av den 14 juni 2012, CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347), och dom av den 4 februari 2016, C & J Clark International (C-659/13 och C-34/14, EU:C:2016:74). I dessa mål slog domstolen fast att de antidumpningstullar som betalats enligt en ogiltigförklarad förordning inte lagligen skulle ha betalats i den mening som avses i artikel 236.1 i tullkodexen, och att artikel 236.2 i kodexen skulle tolkas, eftersom det var den som var relevant för att avgöra om återbetalning skulle ske eller inte.

21 — Vid förhandlingen kallade kommissionen dem för ”tekniska brister”.

22 — Rådets förordning (EEG) nr 1430/79 av den 2 juli 1979 om återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar (EGT L 175, 1979, s. 1).

rättelse från rådet av den 28 november 1988, genom vilken den slutgiltiga versionen antogs.²³ Trots att dessa meningar togs bort, framgår det att syftet med regeln var att åstadkomma en viss symmetri mellan aktörernas situation och tullmyndighetens, beträffande påförande av ränta, när ett inledningsvis fastställt belopp senare skulle ändras, åt ena eller andra hållet, till följd av att fel begåtts, med hänsyn till den tidspress som finns i klareringssystemet.

49. Skälets ordalydelse, vilken kastar ljus över bestämmelsens verkliga betydelse, skapar en rimlig balans mellan de berörda parterna. Genomförandet av förfarandet för att inledningsvis fastställa tullskulden, vilar på en så osäker grund att det motiverar att varken myndigheten eller den skattskyldige som huvudregel ska vara skyldig att betala ränta under den (korta) mellanliggande perioden, om tullskulden senare ska korrigeras uppåt eller nedåt.

50. Kommissionen medger att tullmyndigheten i vissa fall inte granskar varorna innan den lämnar ut dem och först senare kontrollerar att importen skett enligt föreskrifterna. Om det vid denna senare tidpunkt ska fastställas ett nytt belopp, kan det leda till att importören får betala det belopp som återstår att kräva (det inledningsvis fastställda beloppet var för lågt) eller till att myndigheten får betala tillbaka det överskjutande beloppet; i båda fallen utan ränta.

51. Denna balanserade princip, som bygger på att tullklareringen av varor vanligtvis ska ske snabbt, överförs till tullkodexen och tar sig uttryck i huvudregeln i artikel 241 och i vissa andra bestämmelser. Närmare bestämt föreskrivs det i artikel 232.1 b att gäldenären ska betala dröjsmålsränta om tullbeloppet inte har betalats inom föreskriven tid (vilken anges i artikel 222.1 i tullkodexen)²⁴ och detta är den andra sidan av att tullmyndigheten som huvudregel inte ska betala ränta enligt artikel 241 i tullkodexen.²⁵

52. I detta sammanhang är undantaget från räntebetalning ömsesidigt (myndigheten och de ekonomiska aktörerna) och det motiveras av de omständigheter som normalt föreligger vid tillämpning av de delar som är nödvändiga för att fastställa tullskulden, underförstått under förutsättning att de tillämpliga bestämmelserna inte ifrågasätts utan endast kvantifieringen av dessa delar eller av den utförda beräkningen eller vissa enskilda omständigheter kring dessa.²⁶

53. En regel som är avsedd för dessa fall kan inte utan vidare tillämpas på andra fall som inte har så mycket att göra med tullklareringens brådskande karaktär eller med de enskilda parametrarna vid varje fastställande av tull, utan med att den förordning genom vilka antidumpningstullarna införs inte är giltig. I det sistnämnda fallet uppstår enligt min uppfattning rätten till återbetalning, av såväl det felaktigt inbetalda beloppet som ränta på detta belopp, som en direkt följd av ogiltigförklaringen av den förordning genom vilken antidumpningstullarna infördes. Dessa antidumpningstullar förlorar sin rättsliga grund, vilket innebär att de skyldigheter som de medförde förlorar sin legitima ”grund” och att antidumpningstullarna ska återbetalas till dem som erlagt dem.

23 — Skälet hade följande lydelse och jag har kursiverat de borttagna meningarna: ”... Den ständigt växande handeln och behovet av att lämna ut varorna så snart som möjligt, har medfört att de kontrollmetoder som tullmyndigheterna använder har anpassats så att dessa enbart i ett mycket begränsat antal fall granskar varor innan de lämnas ut. Kontrollerna av huruvida varorna uppfyller reglerna för export och import skjuts således upp och de utgörs i de flesta fall av en kontroll av räkenskaperna, vilket kan medföra att ytterligare tullbelopp påförs i efterhand. Den som förpliktas att betala detta belopp ska inte bära eventuella följder av dessa kontrollmetoder från tullmyndighetens sida och ett sådant påförande i efterhand bör inte medföra att ränta ska betalas till tullmyndigheten. Dessa efterföljande kontroller kan också medföra att överskjutande tullbelopp återbetalas. Det överskjutande tullbeloppet bygger på uppgifter som den berörda personen själv har deklarerat och denne får tillgång till varorna mycket snabbare än om de hade granskats innan de hade lämnats ut. En sådan återbetalning bör således inte heller medföra att tullmyndigheten ska betala ränta.

24 — I sin dom av den 31 mars 2011, *Aurubis Bulgaria* (C-546/09, EU:C:2011:199), slog domstolen fast att ”artikel 232.1 b i [tullkodexen],..., ska tolkas på så sätt att dröjsmålsränta på beloppet för den tullskuld som återstår att kräva endast kan debiteras, i enlighet med nämnda bestämmelse, för den tidsperiod som följer på utgången av betalningsfristen för detta belopp”.

25 — Samma balans har överförts till den nya tullkodexen (förordning nr 952/2013, artiklarna 114 (som reglerar ränta på tullskulden) och 116.6 (som handlar om ränta vid återbetalning eller eftergift av import- eller exporttull)).

26 — Vid förhandlingen angav kommissionen som exempel fel i varornas tullklassificering, i kvantiteter som är föremål för klarering eller i de fastställda tullsatserna.

54. Innan jag fortsätter anser jag att det är lämpligt att ta upp domstolens praxis rörande återbetalning av belopp som de nationella myndigheterna (inbegripet tullmyndigheterna) felaktigt har uppburit, i strid med unionsrätten. Jag ska därefter föreslå ett svar till den nationella domstolen som är användbart för dess slutgiltiga avgörande.²⁷

55. I domarna *Metallgesellschaft m.fl.* och *Test Claimant in the FII Group Litigation*²⁸ behandlades återbetalning av felaktigt uttagna skatter, tillämpningen av principen om medlemsstaternas självbestämmanderätt i processuella frågor och återbetalning av ränta, som accessorisk talan.²⁹ I den sistnämnda domen slog domstolen fast att ”när en medlemsstat har tagit ut avgifter i strid med gemenskapsrättsliga bestämmelser skall de rättssökande ha rätt till återbetalning inte bara av den felaktigt uppburna skatten, utan också av de belopp som betalats till denna stat eller som innehållits av denna i direkt anslutning till denna skatt. ... [D]etta [omfattar] även förluster i form av att penningbelopp inte är disponibla på grund av det förtida uttaget av skatten.³⁰ Kompensationen för att penningbelopp inte är disponibla framstår således som en skyldighet som är sammankopplad med återbetalningen av huvudfordran.

56. I domen i målet *Littlewoods Retail m.fl.*,³¹ vilket rörde återbetalning till en skattskyldig person av skatt (mervärdesskatt) som tagits ut i strid med unionsrätten, återknöt domstolen till sin tidigare praxis rörande rätten till återbetalning av såväl rättsstridigt uppburin skatt, som förluster i form av att penningbelopp inte är disponibla. Domstolen tillade att ”[d]et framgår av denna praxis att principen om att medlemsstaterna är skyldiga att betala ränta på skatter och avgifter som tagits ut i strid med unionsrätten följer av unionsrätten”.³²

57. I domen i målet *Zuckerfabrik Jülich m.fl.*,³³ vilken meddelades inom ramen för ett förhandsavgörande avseende en rättsakts giltighet, slog domstolen fast att förordning nr 1193/2009³⁴ var ogiltig, på grund av att beräkningsmetoden som användes i förordningen var oförenlig med grundförordningen, det vill säga rådets förordning (EG) nr 1260/2001 av den 19 juni 2001 (EGT L 178, 2001, s. 1) om den gemensamma organisationen av marknaden för socker. Till följd av detta kom domstolen fram till att de produktionsavgifter som oriktigt hade betalats in skulle återbetalas och domstolen upprepade sin tidigare praxis och slog fast att ”enskilda som har rätt till återbetalning av oriktigt inbetalda produktionsavgifter ... som fastställts i en ogiltig förordning ... även [har rätt] till ränta på beloppet”.³⁵

27 — EU-domstolen får ”ur alla de uppgifter som tillhandahållits av den nationella domstolen och särskilt ur skälen i förordnandet om hänskjutande, lyfta fram de gemenskapsrättsliga element som med hänsyn till föremålet för tvisten kräver en tolkning eller, i förekommande fall, en bedömning av giltigheten” (dom av den 29 november 1978, *Redmond* (83/78, EU:C:1978:214), punkt 26).

28 — Dom av den 8 mars 2001, *Metallgesellschaft m.fl.* (C-397/98 och C-410/98, EU:C:2001:134), och dom av den 12 december 2006, *Test Claimant in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774). Båda målen handlade om huruvida etableringsfriheten och den fria rörligheten för kapital hade åsidosatts på grund av skillnader i skattemässig behandling av utdelningar mellan moderbolag och dotterbolag, beroende på om de var hemmahörande i medlemsstaten i fråga eller inte.

29 — Det mål i vilket dom meddelades den 8 mars 2001, *Metallgesellschaft m.fl.* (C-397/98 och C-410/98, EU:C:2001:134) har det särdragat att skyldigheten att betala ränta inte var en underordnad fråga, utan utgjorde själva föremålet för sökandenas anspråk i de nationella målen.

30 — Dom av den 12 december 2006, *Test Claimant in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774), punkt 205.

31 — Dom av den 19 juli 2012 (C-591/10, EU:C:2012:478).

32 — *Ibidem*, punkt 26.

33 — Dom av den 27 september 2012 (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591).

34 — Om fastställande av produktionsavgifter för socker för regleringsåren 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 och 2005/2006 (EUT L 321, 2009, s. 1).

35 — Punkt 3 i domslutet.

58. Avslutningsvis följde domen i målet *Irimie*,³⁶ i vilken domstolen slog fast att artikel 110 FEUF utgör hinder för nationell lagstiftning genom vilken det införs en utsläppsskatt vid import av ett motorfordon från en annan medlemsstat, i kölvattnet på de tidigare domarna³⁷ och efter att ha återgett punkt 205 i domen i målet *Test Claimant in the FII Group Litigation*,³⁸ bekräftade domstolen att ”principen om att medlemsstaterna är skyldiga att betala ränta på skatter och avgifter som tagits ut i strid med unionsrätten följer av unionsrätten”.³⁹

59. Domstolen har således i sin praxis slagit fast en unionsrättslig princip som innebär att en återbetalning av felaktigt inbetalade belopp, inte bara omfattar de felaktigt inbetalade beloppen utan även ränta på dessa belopp från och med att den felaktiga inbetalningen skedde, eftersom den byggde på bestämmelser som var oförenliga med unionsrätten. Dessa ovannämnda domar har ett gemensamt inslag, nämligen att det föreligger en betalningsskyldighet som följer av en bestämmelse, som antingen är nationell (domen i målet *Irimie*)⁴⁰ eller unionsrättslig (domen i målet *Zuckerfabrik Julich m.fl.*),⁴¹ vilken senare förklaras vara icke-tillämplig eller ogiltig på grund av att den åsidosätter unionsrätten.

60. Ur denna synvinkel bygger återbetalningen av såväl kapitalbeloppet som räntan, utan att någon åtskillnad görs mellan dem, på unionsrättens företräde, vilket (utom i undantagsfall och med förbehåll för vissa tidsgränser) inte gör det möjligt att bibehålla verkningarna av bestämmelser som är oförenliga med den, efter det att de har förklarats vara ogiltiga eller icke-tillämpliga genom en dom från domstolen. När det gäller unionens rättsakter föreskrivs det i artikel 264 FEUF första stycket att om en talan om ogiltigförklaring bifalls, ska den berörda rättsakten förklaras ogiltig. Härav följer att ”verkningarna av den ogiltigförklarade rättsakten” inte kan bestå, vilket motsatsvis bekräftas av det andra stycket i samma artikel.

61. I det här skedet av diskussionen aktualiseras artikel 266 FEUF, vilken Wortmann har åberopat som grund för sin talan, eftersom det där föreskrivs att den institution i unionen vars rättsakt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot fördragen (i det här fallet förordning nr 1472/2006, vilken blev föremål för domen i målet *Brosmann*) ska vidta ”de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen”.

62. Kommissionen anser att Wortmann inte får åberopa en dom som meddelats i ett mål i vilket Wortmann inte deltagit. Det gäller inte minst med tanke på att förordning nr 1472/2006 ogiltigförklarades ”såvitt avser” de företag som väckt talan. Invändningen skulle hypotetiskt sett kunna godtas om Wortmann skulle vilja ingripa i domens verkställighetsskede vid den gemenskapsinstitution som antagit förordningen. Den kan däremot inte godtas när det gäller företagets möjlighet att åberopa domen i målet *Brosmann* vid de nationella myndigheterna, eftersom Wortmann har en nära anknytning till förordning nr 1472/2006 och till den tvist som mynnade ut i dess ogiltigförklaring, och eftersom Wortmann importerade skodon som *Brosmann* och *Seasonable* exporterade och påfördes den antidumpningstull som skulle betalas.

63. Just på grund av Wortmanns ställning som ekonomisk aktör som direkt berörs och som kan dra fördel av ogiltigförklaringen av förordning nr 1472/2006, har den tyska tullmyndigheten inte haft något att invända mot att, efter det att domen i målet *Brosmann* meddelades, betala tillbaka de antidumpningstullar till Wortmann som företaget hade betalat in i enlighet med förordningen. Att

36 — Dom av den 18 april 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

37 — *Ibidem*, punkt 28. Domstolen upprepade, beträffande detta, att ”[f]örlusten ... bland annat [beror] på hur länge det belopp som felaktigt och i strid med unionsrätten inbetalts inte är disponibelt. Förlusten inträder således i princip under perioden mellan den dag då den aktuella skatten felaktigt erlades och dagen då den återbetalades.”

38 — Dom av den 12 december 2006, *Test Claimant in the FII Group Litigation* (C-446/04, EU:C:2006:774).

39 — Dom av den 18 april 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250), punkt 22.

40 — Dom av den 18 april 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

41 — Dom av den 27 september 2012 (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591).

myndigheten inte förfarit på samma sätt när det gäller räntan på denna felaktiga inbetalning, beror enligt myndigheten enbart på det hinder som artikel 241 i tullkodexen medförde. Jag anser emellertid att de tyska tullmyndigheterna har dragit rätt slutsats,⁴² om än endast delvis, av ogiltigförklaringen av förordning nr 1472/2006, och beviljat den återbetalning som Wortmann har yrkat.

64. Artikel 266 FEUF ger, i detta sammanhang, de nationella myndigheterna (och domstolarna i medlemsstaterna) värdefull vägledning för hur de ska förfara när de belopp som de felaktigt har uppburit härrör från uppbörd av unionens egna medel. Av de domar som granskats, rörde flera (Littlewoods Retail m.fl. och Zuckerfabrik Jülich m.fl.)⁴³ just vissa av dessa medel (mervärdesskatt och avgifter för socker)

65. Förvaltningen av egna medel (däribland antidumpningstullar)⁴⁴ sker enligt ett schema där myndigheterna i medlemsstaterna ansvarar för deras fastställande och uppbörd och därefter delar intäkterna med unionen. Medlemsstaterna handlar således som ett redskap för Europeiska unionens institutioner. Denna omständighet innebär att det finns en särskild koppling mellan de nationella myndigheterna och domen om ogiltigförklaring av en antidumpningsförordning och den stärker kravet att domstolen ska beakta EU-domstolens praxis inom detta område, samt de kriterier för verkställighet som följer av artikel 266 FEUF.

66. Den individuella åtgärden att tillämpa antidumpningstullarna, vilken beslutats av de nationella myndigheterna, innebär enbart ett genomförande av förordning nr 1472/2006. När den har ogiltigförklarats, som rättslig grund, ska tullmyndigheten vidta ”de åtgärder som är nödvändiga” för att upphäva det fastställande av tull som byggde på den, med alla dess konsekvenser. De sistnämnda innebär såväl en återbetalning av de felaktigt uppburna antidumpningstullarna som betalning av ränta på dessa, från och med den tidpunkt då det fastställda beloppet betalades. Endast på det sättet återställs den situation som skulle ha förelegat om inte den handling för att genomföra förordningen som senare ogiltigförklarades hade företagits. Eftersom detta återställande skedde efter en längre tidsperiod, under vilken Wortmann inte kunde använda sig av de belopp som företaget felaktigt hade betalat, kompenserar räntebetalningen för att företaget inte kunde förfoga över denna del av sina tillgångar.

67. Till följd av ogiltigförklaringen av förordning nr 1472/2006 uppkommer såväl en skyldighet att återbetala de antidumpningstullar som Wortmann har betalat som en skyldighet att dessutom betala ränta på dessa. Endast på det sättet kan verkningarna av de tyska myndigheternas fastställande av tull helt uppvägas och alla dess konsekvenser upphävas med retroaktiv verkan (ex tunc). Detta var vad domstolen slog fast i domen i målet Zuckerfabrik Jülich m.fl.⁴⁵ som är mycket likt förevarande mål.

42 — I sin dom av den 1 juni 2006, P&O European Ferries (Vizcaya) och Diputación Foral de Vizcaya/kommissionen (C-442/03 P och C-471/03 P, EU:C:2006:356), slog domstolen fast att i och med en dom genom vilken ett beslut av kommissionen ogiltigförklarades ”upphörde beslutet ... retroaktivt att gälla gentemot alla enskilda. En sådan dom om ogiltigförklaring har således en verkan erga omnes.” Även om omständigheterna i det målet skilde sig från dem i förevarande mål, är uttalandet förenligt med artikel 264 FEUF.

43 — Dom av den 19 juli 2012, Littlewoods Retail m.fl. (C-591/10, EU:C:2012:478), och dom av den 27 september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591)

44 — EU:s allmänna budget för 2016 (EUT L 48, 2016, s. 1) innehåller i avdelningen ”Egna medel” (s. 36) kapitel 12 rörande ”Tullar och andra avgifter i enlighet med artikel 2.1 a i beslut 2007/436/EG, Euratom”, vilket tillsammans med tullar enligt gemensamma tulltaxan innefattar ”liknande avgifter som fastställts eller kommer att fastställas av unionens institutioner för handel med tredjeland”.

45 — Dom av den 27 september 2012, Zuckerfabrik Jülich m.fl. (C-113/10, C-147/10 och C-234/10, EU:C:2012:591).

68. Enligt domen Zuckerfabrik Jülich m.fl.⁴⁶ är dessutom denna ”rätt för enskilda” frikopplad från den eventuella avsaknaden av ett förfarande för att medlemsstaterna (som är skyldiga att återbetala huvudfordran och ränta) ska kunna kräva de unionsinstitutioner som antog den ogiltigförklarade förordningen på det beloppet, regressvis.⁴⁷ I linje med detta kan jag inte se varför den enskilde, som redan lidit tillräcklig ekonomisk skada genom fastställandet av en antidumpningstull som senare förlorat sin giltighet, ska behöva väcka dubbel talan och dels yrka att den nationella myndigheten direkt ska återbetala kapitalbeloppet, dels, vilket kommissionen tycks förespråka, åberopa artikel 340 FEUF för att yrka ränta, som grundar sig på utomobligatoriskt skadeståndsansvar för Europeiska unionens institutioner.

69. Det finns heller inte enligt min uppfattning några övertygande argument för att ränta ska börja löpa från och med den tidpunkt då domen i målet Brosmann meddelades, eller i sista hand, den tidpunkt då rätten gjordes gällande vid domstol. Beträffande det sistnämnda fallet slog domstolen i domen i målet Irimie,⁴⁸ fast att unionsrätten ”utgör hinder för nationella bestämmelser som begränsar den ränta som beviljas vid återbetalning av en skatt som uppburits i strid med unionsrätten till ränta från och med dagen efter det datum då ansökan om återbetalning av skatten gjordes”.

70. Skälet till detta uttalande är att om den motsatta regeln godtogs, skulle den skattskyldige berövas den ersättning som motsvarar den förlust som denne har lidit till följd av betalningen av den skatt som var oförenlig med unionsrätten, en förlust som ”beror på hur länge det belopp som felaktigt och i strid med unionsrätten inbetalts inte är disponibelt. Förlusten inträder således i princip under perioden mellan den dag då den aktuella skatten felaktigt erlades och dagen då den återbetalades”.⁴⁹ Enligt min uppfattning kan detta resonemang i tillämpliga delar tillämpas på den ränta som ska betalas när det handlar om återbetalning av tullar som uppburits enligt en antidumpningsförordning, som domstolen har förklarat vara oförenlig med unionsrätten. I sådana fall uppkommer betalningsskyldigheten direkt på grund av unionsrätten, det vill säga i kraft av själva lagstiftningen, och dess uppkomst är inte kopplad till någon särskild anmodan att betala ränta utöver huvudfordran.

71. Av liknande skäl anser jag inte heller att ränta ska börja löpa från och med den tidpunkt då domen Brosmann meddelades (den 2 februari 2012). Under de särskilda förhållanden som förelåg i målet kommissionen/IPK International,⁵⁰ slog domstolen visserligen fast att ränta skulle betalas som en ”åtgärd för att följa domen om ogiltigförklaring, i den mening som avses i artikel 266 första stycket FEUF”.⁵¹ Enligt domstolen gäller det emellertid inte ”beviljandet av kompensationsränta ...”, utan det

46 — I punkt 3 i domslutet, *in fine*, i den domen anges följande: ”[e]n nationell domstol kan inte använda sitt utrymme för skönsmässig bedömning till att ogilla ett yrkande om betalning av ränta på de belopp som en medlemsstat uppburit på grundval av en ogiltig förordning med hänvisning till att medlemsstaten i fråga inte i sin tur kan återfå motsvarande ränta från Europeiska unionens egna medel”.

47 — Begäran om förhandsavgörande omfattar inte frågan (som tagits upp av den italienska regeringen i dess yttrande) huruvida de tyska myndigheterna i sin tur skulle kunna vända sig till unionens institutioner för att få ersättning för det belopp som de fick betala tillbaka till dem som betalat in de antidumpningstullar som föreskrevs i den ogiltigförklarade förordningen.

48 — Dom av den 18 april 2013 (C-565/11, EU:C:2013:250).

49 — *Ibidem*, punkt 28.

50 — Dom av den 12 februari 2015 (C-336/13, EU:C:2015:83). Tvisten uppkom med anledning av ett beslut av kommissionen att upphäva ett beslut att bevilja IPK stöd, vilket medförde att det bolaget inte längre erhöll vissa belopp och tvingades betala tillbaka de belopp det uppburit jämte ränta. När beslutet ogiltigförklarades betalade kommissionen ut de belopp den var skyldig samt de belopp som IPK hade återbetalat, samt ”kompensationsränta” för tiden fram till dess att domen om ogiltigförklaring meddelades.

51 — *Ibidem*, punkt 30.

utgör en åtgärd ”som vidtas med tillämpning av artikel 266 andra stycket FEUF, vilken hänvisar till artikel 340 FEUF,⁵² i den mån som den åtgärden syftar till att schablonmässigt gottgöra borgenären för att det inte varit möjligt att förfoga över fordran och uppmuntra gäldenären att så snart som möjligt följa domen om ogiltigförklaring”.⁵³

72. Jag anser således att domen i målet kommissionen/IPK International (av den 12 februari 2015, C-336/13 P, EU:C:2015:83) ska tolkas mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i det målet, och att den inte innebär någon omsvängning jämfört med den praxis vid domstolen som jag har hänvisat till i föregående punkter.⁵⁴ Således kvarstår principen att belopp som felaktigt inbetalats till de nationella myndigheterna (i det här fallet tullmyndigheterna) och som har sitt ursprung i bestämmelser som har ogiltigförklarats eller som inte ska tillämpas, enligt unionsrätten, ger upphov till en rätt för den som betalat dem att erhålla återbetalning av såväl de felaktigt inbetalade beloppen, som ränta på dessa från och med den tidpunkt då de betalades in.

73. Vad gäller de övriga invändningar som framställts mot skyldigheten till återbetalning, vilken omfattar ränta som ska betalas på grund av att den som betalat in beloppen inte kunnat förfoga över dessa, är det tillräckligt att konstatera att det inte har styrkts att den som betalat in antidumpningstullarna (Wortmann) kan ha berikat sig på ett oberättigat sätt genom att ha övervältrat det mottagna beloppet på tredje part. Denna omständighet har inte ens åberopats, vad beträffar huvudfordran, av den tyska tullmyndigheten, som utan förbehåll betalade tillbaka det inbetalade beloppet till Wortmann. Än mindre skulle man kunna anföra denna invändning för att inte betala ränta som bygger på att den som betalat in belopp inte kunnat förfoga över dessa, under den tid då de på ett oberättigat sätt – objektivt sett – innehölls av myndigheten.

V – Förslag till avgörande

74. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen skall besvara den tolkningsfråga som har ställts av Finanzgericht Düsseldorf på följande sätt:

”Tullmyndigheternas skyldighet att återbetala belopp som en importör felaktigt har betalat in, avseende antidumpningstullar som fastställts i en förordning som domstolen har ogiltigförklarat, omfattar betalning av ränta på dessa belopp från och med tidpunkten för betalning av dessa belopp.”

52 — Ibidem, punkt 37.

53 — Dom av den 12 februari 2015, kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2015:83), punkt 30. I punkterna 37 och 38 motiverar domstolen varför den anser att den ränta som ska betalas utgör dröjsmålsränta och inte kompensationsränta och tillägger: ”Denna typ av ränta [kompensationsräntan] syftar ... till att kompensera för den tid som har förflutit fram till den rättsliga bedömningen av skadeståndsbeloppet, oberoende av förseningar som kan tillskrivas gäldenären.” Denna motivering blir ännu tydligare om den kompletteras med punkt 92 i generaladvokat Bots förslag till avgörande (kommissionen/IPK International (C-336/13 P, EU:C:2014:2170)): ”Till följd av den retroaktiva verkan (*ex tunc*) av ogiltigförklaringen, hade kommissionen således en skyldighet att betala en säker, bestämd och förfallen huvudfordran, bestående av belopp att utbetala eller återbetala till IPK. IPK:s fordran genererade således dröjsmålsränta som, för det belopp som skulle utbetalas, löpte från tidpunkten för IPK:s klagomål och, för det belopp som skulle återbetalas, från tidpunkten för IPK:s betalning av beloppet till kommissionen.”

54 — Se punkt 46 och följande punkter ovan.